

LBRIS

We know
books

Sven Ortoli
Michel Eltchaninoff

Dineurile mondene
Manual de supraviețuire

Traducere din limba franceză
și note de Mona Țepeneag

EDITURA
ART

- LIPOVETSKY, Gilles, CHARLES, Sébastien, *Les Temps hypermodernes*, Grasset, 2004
- MERLEAU-PONTY, Maurice, *Le Visible et l'Invisible*, Gallimard, 2006
- MONTAIGNE, Michel de, *Essais*, Gallimard, 2007 [Eseuri, trad. de Mariella Seulescu, Editura Științifică, București, 1966–1971]
- NEF, Frédéric, *Qu'est-ce que la métaphysique?*, Gallimard, 2004
- PLATH, Sylvia, *Ariel*, Presses universitaires Blaise Pascal, 2004
- PLATON, *Le Banquet*, Mille et Une Nuits, 1999 [Banchetul, trad. de Petru Creția, Humanitas, București, 2006]
- SCHMITT, Carl, *La Notion de politique*, Flammarion, 1999
- SPINOZA, Baruch, *Éthique*, Seuil, „Points Essais“, 1999 [Etica: demonstrată după metoda geometrică și împărțită în cinci părți, trad. de Alexandru Posescu, Humanitas, București, 2006]
- SWIFT, Jonathan, *Carte povățuitoare către un tânăr poet*, în Jonathan Swift, *Călătoriile lui Gulliver, Povestea unui poloboc și alte satire*, trad. de Leon Levițchi și Andrei Brezianu, Univers, București, 1985
- TOCQUEVILLE, Alexis de, *De la démocratie en Amérique*, vol. I și II, Gallimard, 1986 [Despre democrație în America, 2 vol., trad. de Magdalena Boiangiu, Beatrice Staicu, Claudia Dumitriu, Humanitas, București, 1995]
- WEBER, Max, *L'Éthique protestante et l'Esprit du capitalisme*, Pocket, 1989 [Etica protestantă și spiritul capitalismului, trad. de Ihor Lemnij, Humanitas, București, 2003]
- YASHVILI-MC GREGOR (jr.), Marcello, *Ontologie du hasard*, Presses académiques de Rostov-sous-le-Don, 1979

Cuprins

Prefață 5

SOSIREA

Spirite în lift 11

APERITIVUL

Cum te comporți cu un jurnalozof? 17

Despre buna folosință a citatelor 21

Tocqueville avea dreptate 25

Rockul are fundamente presocratice 29

Căinele meu e situaționist 31

FELUL ÎNTÂI

Despre masa critică a unui dineu reușit 37

Cum mi-am deconstruit casa 41

Voi, occidentalii 45

Sunt hipermodern 47

FELUL DOI

Paradigma Valurilor albastre 53

Totul e metafizică 57

Unde e *the girl next door*? 61

Carl Schmitt trebuie recitit 63

Trebuie să ne cultivăm grădina!	69
Sunteți <i>carbon neutral</i> (domnișoară)?	73
Alta acum!	77
Oare principiul lui Popper e afrodisiac?	81
Cu cât încalc regulile, cu atât îmi place ordinea	85

BRÂNZETURILE

Știți cumva un <i>bun</i> ontologist?	89
<i>In vino veritas</i>	93

DESERTUL

Trebuie să revrăjim lumea	99
Nu vreau desert, sunt epicurian	103
Spinoza, contemporanul nostru	105
Nu te naști femeie, ci devii	109

CAFEAUA ȘI CONIACUL

Totul e carnal	115
Oare pasărea Minervei își ia (într-adevăr) zborul în amurg? ...	117
Îl țin pe Montaigne pe noptieră	121
Aprindeți din nou Luminile!	125
<i>Bibliografie</i>	127

Titlurile Editurii ART

cărți
cardinale

Texte fundamentale, indispensabile
oricărei formații intelectuale împlinite

Theodor W. Adorno, *Minima moralia*

Harold Bloom, *Canonul occidental*

Pierre Bourdieu, *Regulile artei*

Alain Touraine, *Lumea femeilor*

Alain Corbin, Jean-Jacques Courtine, Georges Vigarello (coord.),

Istoria corpului I. De la Renaștere la Secolul Luminilor

Peter L. Berger, Thomas Luckmann, *Construirea socială a
realității*

Spirite în lift

Pentru majoritatea oamenilor,
nimic nu e mai păgubos în conversație
decât dorința de a te arăta spiritual cu orice preț.

JONATHAN SWIFT

Așteptând liftul care te va duce la apartamentul gazdelor, meditezi la o cugetare a regelui pop(filozofiei) Slavoj Žižek: „Butonul care accelerează închiderea ușilor de la lift – afirmă filozoful sloven – este un placebo destinat să-i dea celui care apasă pe buton iluzia că participă la mișcarea aparatului.“ Žižek, pe care tocmai l-ai descoperit săptămâna trecută, vede aici o metaforă a procesului politic postmodern în care votul cetățenilor nu e decât o iluzie, de vreme ce sunt chemați să aleagă dintre niște candidați care, în esență, propun toți același lucru.

Cineva trece prin curtea interioară (marmură, plante verzi și *goldfishs*) și se apropie ezitând de lift. Ghinion: deasupra costumului atât de elegant ți-ai pus pe tine un vechi balonzaid la care nimeni altcineva n-ar râvni; îmbrăcat cu el, ai alura furtivă și perversă a Spintecătorului din Chicago. Bineînțeles – ca o consecință a legii lui Murphy –, exact în acel moment se stinge lumina; pipăi nervos după întrerupător, mâna ta o atinge în treacăt pe cea a nou-venitului, care a avut și el aceeași idee, dar acum regretă amarnic probabil dacă te iei după scheunatul pe care-l scoate. Tonul ascuțit al țipăturii arată, de altfel, că e vorba

mai degrabă de o nou-venită, așa cum poți să-ți dai seama când se deschid ușile liftului. Tulburați, după politețea de rigoare, intrați amândoi în cușca liftului. Ce-ar fi, îți trece atunci prin cap, dacă i-aș vorbi despre Žižek, ca să mai destind atmosfera? Dar cum să-l plasez?

„La ce etaj mergeți?“ – ar putea fi o introducere pragmatică, dar, atenție... Un pasionant studiu despre comportamentul oamenilor în lift arată că 90% dintre ei răspund la această întrebare dacă acela care întreabă se află lângă tabloul de control; procentul scade la 10% dacă acela care pune întrebarea se află în partea opusă tabloului. Trebuie deci să preiei comanda (de preferat, zâmbind amabil, fără vreo grimasă).

Același studiu pasionant semnalează că în medie petrecem șaisprezece secunde într-un lift cu un necunoscut. Descumpănit, te lansezi cu disperare în ceea ce anglo-saxonii numesc un *elevator pitch*, adică un discurs calibrat la o jumătate de minut; îți amintești vag că *Arta discursului de ascensor* îi dă cititorului patru sfaturi:

1. Lansarea unei momeli; cu alte cuvinte, o frază susceptibilă de a-l surprinde pe interlocutor. De exemplu: „Un studiu pasionant arată că probabilitatea de a da peste un psihopat este de opt ori mai mare într-un lift decât în metrou.“

2. Intervenția trebuie să se rezume la o sută cincizeci de cuvinte (de preferat, diferite: repetarea continuă a unei sau a două silabe poate crea o stare de neliniște).

3. Trebuie să arăți că ești o ființă pătimașă: „Ador acest spațiu închis al liftului, simți că se poate întâmpla orice.“

4. În încheiere, poți să întrebi ceva de genul: „Vă plac filmele de groază?“

Trebuie spus totuși că metodele de dincolo de Atlantic nu se pot aplica întotdeauna cu ușurință pe Bătrânul Continent; așadar, ești nevoit să te adaptezi. Soluția este evidentă: după ce ai apăsat pe butonul etajului indicat (etajul șapte, ca și tine), grăbește-te să pui în funcțiune și butonul lui Žižek. Ghinion: ai apăsat pe butonul care deschide ușile – iar vecina de lift se crispează. Ca s-o liniștești, încerci să te scoți cu fraza: „Este efectul placebo al lui Žižek.“ Acest racursi de neînțeles pentru ceilalți te face să pufnești în râs. Persoana de lângă tine se uită cu groază la cifrele care defilează prea încet. Îți dai seama că te consideră probabil destul de bizar. Ca să ștergi această impresie proastă, imediat ce se oprește liftul la etajul șapte, într-un elan de bunăvoință, apeși pe butonul de deschidere a ușilor. Dar te-ai înșelat și de data aceasta: ușile se închid. Persoana de alături începe să urle.

Cum te porțoti cu un jurnalozof?

Dintre toate sfaturile care ți se pot da în vederea unui dîneu, acesta nu e, desigur, cel mai mǎreț, dar cu siguranță este cel mai filozofic. Este echivalentul broaștei țestoase, celebra formație a legionarilor romani, metodă eficientă atunci când sulitele arcașilor numizi (sau germanopratinii) îți plouă în cap. Într-adevăr, ce porți face dacă, din motive asemănătoare cu acelea care provoacă o încăierare de câini pe stradă („Are you talking to me?“), între tine și atracția incontestabilă a dîneului, adică un „jurnalozof“, se instaurează o antipatie imediată și reciprocă? Greu de spus... dar să vedem în primul rând cu cine avem de-a face.

Trebuie precizat de la bun început că această denumire acoperă o paletă destul de largă care depășește legătura *stricto sensu* dintre jurnalist și filozof pe care o evocă acest indispensabil neologism. În cazul de față, ne vom mulțumi totuși cu varietatea ei pariziană atât de prosperă.

Prin urmare, omul nostru nu este, sau nu este numai, filozof; *ad minima*, a făcut studii de filozofie și respinge cu fermitate denumirea de „jurnalist“, chiar dacă are cel puțin o emisiune la radio, o cronică într-un *news* și intervenții constante în presa cotidiană regională: „PCR¹ este o gură de aer proaspăt, am oroare de iacobinismul marilor ziare.“ Bineînțeles, scrie cărți și are succes de librărie – fondul e discutabil, dar are stil. Uneori

¹ Presa Cotidiană Regională.